

เงินบาทอ่อนค่า...กับเงาสะท้อนในมุมที่แตกต่าง

โดย ดร.รักษ วรรกิจโกศาทร

กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย

เงินบาทที่อ่อนค่าแตะ 38 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรืออ่อนค่าที่สุดในรอบ 16 ปี เมื่อปลายเดือน ก.ย. 2565 กลายเป็นประเด็นที่ถูกพูดถึงกันอย่างกว้างขวางในช่วงที่ผ่านมา สาเหตุหลักมาจากการที่ธนาคารกลางสหรัฐฯ ถอนคันเร่งอย่างรวดเร็วและแรงผ่านการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายถึง 5 ครั้งติดต่อกันจาก 0-0.25% ในช่วงต้นปี มาอยู่ที่ 3-3.25% ในปัจจุบัน ปัจจัยดังกล่าวกดดันให้แทบทุกสกุลเงินทั่วโลกอ่อนค่าลงอย่างต่อเนื่อง

วันนี้ผมคงจะไม่มาฟันธงว่าเงินบาทจะอ่อนค่าไปถึงไหน หรือจะกลับมาแข็งค่าเมื่อไหร่ครับ เพราะที่ผ่านมาหักปากกาเซียนกันมานับไม่ถ้วนแล้ว แต่ผมอยากชวนท่านผู้อ่านมาพูดถึงเงินบาทในแง่มุมอื่นๆ ที่น่าสนใจผ่านคำถามที่ผู้ประกอบการและสื่อมวลชนมักถามผมกันอยู่บ่อยๆ ดังนี้

• **ทำไมเงินบาทถึงอ่อนค่า?** นอกจากเงินดอลลาร์สหรัฐที่แข็งค่าสุดในรอบ 20 ปี ส่วนต่างอัตราดอกเบี้ยของสหรัฐฯ กับไทยที่ห่างกันมากขึ้นเรื่อยๆ หลัง Fed เร่งขึ้นดอกเบี้ยเพื่อสกัดเงินเฟ้อ รวมถึงการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดของไทยที่หลายฝ่ายมองว่าเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เงินบาทอ่อนค่าแล้ว ผมยังสังเกตเห็นอีกหนึ่งปัจจัยที่อาจยังไม่มีใครพูดถึงมากนัก คือการที่นักลงทุนไทยเริ่มกลับไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้นอีกครั้งหลังชะลอลงในช่วง COVID-19 สะท้อนได้จากยอดคงค้างเงินลงทุนโดยตรงของไทยในต่างประเทศ ณ ไตรมาส 2 ปี 2565 ที่ขยายตัว 4.5% (y-o-y) ซึ่งตรงจุดนี้ผมมองว่าเป็นข่าวดีนะครับ เพราะแม้ในระยะสั้นอาจกดดันให้เงินบาทอ่อนค่าบ้าง แต่ในระยะยาว การที่ผู้ประกอบการไทยออกไปลงทุนในต่างประเทศมากขึ้นจะช่วยกระจายความเสี่ยง เสริมความแข็งแกร่งให้ Supply Chain รวมทั้งสร้างรายได้กลับประเทศได้ในอนาคต ตลอดจนจะเป็นสะพานที่ช่วยสร้างนักรบเศรษฐกิจหน้าใหม่โดยเฉพาะ SMEs ให้เข้ามามีบทบาทมากขึ้น ซึ่งในที่สุดแล้วจะช่วยให้เศรษฐกิจไทยมีความยืดหยุ่นในการรองรับความผันผวนของค่าเงินในอนาคตได้เป็นอย่างดี

• **เงินบาทอ่อนค่าดีต่อการส่งออกแค่ไหน?** ช่วงนี้ผู้ส่งออกไทยคงยิ้มแก้มปริไม่น้อย เพราะทำให้รายได้จากต่างประเทศเมื่อแลกกลับมาเป็นเงินบาทเพิ่มขึ้น สะท้อนได้จากมูลค่าส่งออกในเทอมบาทช่วง 8 เดือนแรกปี 2565 ที่ขยายตัวถึง 22% มากกว่าเทอมดอลลาร์สหรัฐที่ขยายตัว 11% โดยเฉพาะผู้ส่งออก SMEs ที่ดูจะได้รับอานิสงส์ดังกล่าวไปไม่น้อย เนื่องจากสินค้าส่งออกของ SMEs ส่วนใหญ่มีสัดส่วนการนำเข้าต่ำ อาทิ อาหาร เกษตร เห็นได้จากมูลค่าส่งออก SMEs ในเทอมบาทที่ขยายตัวถึง 25% มากกว่าการส่งออกรวมด้วยซ้ำ อย่างไรก็ตาม ในมุมที่ว่าเงินบาทอ่อนค่าจะทำให้สินค้าไทยราคาถูกลง ก็ถูกส่วนหนึ่ง แต่จริงๆ แล้วสกุลเงินคู่แข่งหลายสกุลก็อ่อนค่าเช่นเดียวกับเรา อาทิ เงินเยน (อ่อนค่า 20%) เงินออน (16%) เงินเปโซฟิลิปปินส์ (13%) เป็นต้น ผมจึงไม่ยากให้มองเงินบาทอ่อนค่าเป็นแต้มต่อมากนัก และสิ่งที่ผมกลัวที่สุดคือไม่อยากให้ผู้ส่งออกไทยลดการป้องกันความเสี่ยงจากค่าเงินซึ่งปัจจุบันก็มีสัดส่วนน้อยอยู่แล้วเพียงแค่ 1 ใน 3 เท่านั้น เพราะพฤติกรรมดังกล่าวอาจหยั่งรากลึก และเพิ่มความเสี่ยงให้แก่การส่งออกไทยในระยะยาวได้

• **เงินบาทอ่อนค่าน่ากังวลไหม?** คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเงินบาทที่อ่อนค่ายังน่ากังวล เพราะทำให้ต้นทุนการนำเข้าสูงขึ้น โดยเฉพาะสินค้ากลุ่มพลังงาน ซึ่งจะส่งผลให้เงินเฟ้อไทยลดลงได้ไม่เร็วนัก อย่างไรก็ตาม ผมมีข้อสังเกตอีกมุมหนึ่งว่า เงินบาทที่อ่อนค่าในตอนนี้อาจเป็นเงาสะท้อนเศรษฐกิจได้ดีกว่าในช่วงหลายปีที่ผ่านมา โดยเฉพาะปี 2556-2563 ที่แม้เศรษฐกิจไทยจะโตเฉลี่ยเพียง 1.6% ต่อปี แต่เงินบาทกลับแข็งค่ากว่า 20% จนถูกมองเป็น Safe Haven ในการพักเงินร้อน ซึ่งการที่เงินบาทแข็งค่าสวนทางกับภาพเศรษฐกิจจริงอาจเป็นภัยเงียบที่กดดันเศรษฐกิจมากกว่าสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันที่เงินบาทจะอ่อนค่าสอดคล้องกับเศรษฐกิจไทยที่ยังฟื้นตัวช้ากว่าหลายประเทศ โดยการอ่อนค่าดังกล่าวทำให้เราไม่อยู่ในสภาพลวงตา ตลอดจนอาจเป็นการช่วย Rebalance และช่วยกระตุ้นให้ไทยต้องเร่งปรับโครงสร้างและพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ๆ เพื่อให้เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน ซึ่งจะช่วยสร้างเสถียรภาพของเงินบาทในระยะยาวได้อีกด้วย

สุดท้ายนี้ ผมอยากชวนผู้ประกอบการไทยว่าต้อง “ลด ละ เลิก” พฤติกรรมการเก็งกำไรค่าเงิน และเตือนตัวเองให้ใช้เครื่องมือป้องกันความเสี่ยงให้ติดเป็นนิสัย ทั้ง Forward Contract ที่จะช่วยล็อกอัตราแลกเปลี่ยนตั้งแต่วันที่รับคำสั่งซื้อ หรืออาจเลือกใช้ FX Options ที่จะเปิดโอกาสให้ใช้สิทธิ์หรือไม่ใช้สิทธิ์ซื้อขายเงินตราต่างประเทศในอนาคตที่ยืดหยุ่นมากขึ้น ซึ่งทั้งหมดทั้งมวลจะช่วยให้ผู้ส่งออกสามารถใช้เวลาที่เหลือไปพัฒนาประสิทธิภาพการผลิต สร้าง Value-added ให้กับสินค้า โดยไม่ต้องมาลุ้นกันรายวันว่าเงินบาทจะอ่อนค่าหรือแข็งค่าไปเท่าไรนะครับ